

KRISTNE FRISKOLERS FORBUND (KFF)

Tlf 22 82 35 80. Fax 22 82 35 81. E-post: post@kff.no. Storgata 10 B, 0155 Oslo

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
14. APR. 2003	
Saksnr.	2002/159-57
Arkivnr.	

Oslo 15.04.03

Høring - NOU 2003: 3 Merverdiavgiften og kommunene - Konkurranservedringer mellom kommuner og private

Kristne Friskolers Forbund (KFF) er interesseorganisasjon for vel 120 kristne skoler fra grunnskoler til høgskolenivå. De fleste av skolene er paralleller til offentlige skoler og står ofte i en direkte konkurransesituasjon til utdanningstilbud i offentlig regi. De spørsmål som kommunemomsutvalget har tatt opp, er derfor relevante for våre medlemskoler, og på den bakgrunn ønsker vi å gi vår høringsuttalelse til NOU 2003:3.

Vår uttalelse vil konsentrere seg om de forhold som berører private skoler godkjent etter privatskoleloven, på grunnskole- og videregående nivå. Vi presiserer da at utdanning på videregående nivå gjelder både de skolene som følger læreplanene i Reform 94 og skoler godkjent etter § 3 e i privatskoleloven, altså de som har "til føremål å gje vidaregåande yrkesretta undervisning som ikkje vert gjeven ved vidaregåande offentlege skular". Kompensasjonsordningen for merverdiavgift må ikke utelukke noen utdanninger på videregående nivå.

Utvalgets hovedanliggende, at merverdiavgiftssystemet i dag gir offentlig virksomhet økonomisk motivasjon til egenproduksjon av en del tjenester fremfor å kjøpe tjenestene fra private aktører, er ikke en aktuell problemstilling for oss. Vårt anliggende gjelder mulig konkurranservedring i disfavør av private virksomheter som produserer ikke-avgiftspliktige tjenester, slik private skoler gjør.

Før vi kommenterer de forslag til endringer i regelverket for merverdiavgiftkompensasjon som utvalget foreslår, vil vi få påpeke svakheter ved dagens system som ikke kommer fram i utredningen.

Vurdering av dagens system

Mange av våre medlemsskoler har søkt, via sin respektive kommune eller fylkeskommune, om refusjon av utgifter til merverdiavgift etter gjeldende regler i lov og forskrift. Vi er kjent med at 3 skoler har fått innvilget refusjon, mens et litt høyere antall skoler har fått avslag på sine søknader. (I tillegg er mange søknader ikke ferdigbehandlet). Begrunnelsene for de vedtak som er gjort, har vært prinsipielle, basert på en tolkning av lov og forskrift som innebærer at private skoler ikke er omfattet av dagens kompensasjonsordning. Lovtolkningen har således vært ulik, siden noen skoler har fått avslag, mens andre har fått innvilget refusjon.

Avslagene har for det første kommet fra kommune- eller fylkeskommunenivå, der disse har avslått å innbefatte privatskolens refusjonskrav i kommunens/fylkeskommunens samlede krav til Fylkesskattekontoret. Men også Fylkesskattekontoret har i noen fylker gitt avslag på

søknader fra privatskoler som er tatt med i kommunens samlede krav. Ja, vi har endog eksempler på at fylkeskommunen har videreformidlet privatskolens refusjonskrav og Fylkesskattekontoret har innvilget refusjon og utbetalt denne til fylkeskommunen, men fylkeskommunen har nektet å videreformidle refusjonen til den private skolen.

Dette viser at dagens regelverk er svært uklart. Det viktigste for oss med hensyn til nytt regelverk for merverdikompensasjon vil derfor være at det gjøres entydig klart at private skoler har samme rett til å få refundert merverdiavgift som offentlig skole har.

Uklarheten i dagens lov og forskrift gjelder:

1. Formuleringen "en integrert del av det kommunale eller fylkeskommunale tjenestetilbudet" inviterer til at kommunen eller fylkeskommunen kan definere ut av ordningen de private konkurrenter som måtte finnes, eksempelvis private skoler. Det er urimelig ut fra en vurdering av gode konkurransevilkår.

2. Verken lov eller forskrift pålegger kommunen/fylkeskommunen å videreformidle innvilget refusjon til den private virksomheten. Dette er spesielt uheldig for private skoler som jo mottar offentlig støtte direkte fra staten og ikke fra kommune/fylkeskommunen.

Forslag til ny ordning

Utvalget presenterer og vurderer ulike alternativer innenfor og utenfor merverdiavgiftssystemet. Deres konklusjon er at en generell kompensasjonsordning, som gjelder merverdiavgiften på alle anskaffelser, vil være den beste ordningen. Ut fra de argumenter utvalget fører i marken, synes dette å være en fornuftig anbefaling.

Det er også positivt at "utvalget er oppmerksom på at en generell kompensasjonsordning vil gi nye konkurransevidninger for ikke-avgiftspliktige tjenester i disfavør av produsenter som ikke omfattes av ordningen". Vi støtter utvalget i at det er "viktig at det innføres tiltak for å motvirke nye konkurransevidninger som følge av en generell kompensasjonsordning" (kap 14.2.1).

Utvalget har skissert tre mulige løsninger som kan motvirke nye konkurransevidninger, en løsning som innebærer at kommunene kompenseres for skjult merverdiavgift, en løsning hvor alle produsenter av tjenester som kommunen ved lov har ansvaret for, inkluderes og en løsning der det knyttes enkelte vilkår til at private virksomheter skal omfattes. Vi deler langt på vei utvalgets vurderinger av disse løsningene. Det riktige er å inkludere private tjenesteprodusenter og foreta en avgrensning ved å sette opp visse vilkår som må oppfylles for å være inkludert i ordningen.

Vi er imidlertid bekymret for at utvalget har for stor tiltro til at dagens regelverk gir klare avgrensninger. Vår beskrivelse av dagens saksbehandling i kommuner, fylkeskommuner og hos Fylkesskattesjefen viser at dagens regelverk langt fra er klart.

Det er derfor helt nødvendig etter vårt syn å presisere i forskrift eller på annen måte at godkjente private skoler har rett til kompensasjon av merverdiavgift på linje med tilvarende offentlig skoledrift. Vi anbefaler at det i det videre arbeidet med oppfølging av utvalgets innstilling, tydeliggjøres enten gjennom eksempler eller på annen måte at private skoler skal omfattes av kompensasjonsordningen.

I og med at den foreslåtte generelle kompensasjonsordningen vil bli mer omfattende enn dagens kompensasjonsordning, får det større konsekvenser for private skoler om de holdes

utenfor ordningen enn hva som er tilfelle i dag. Dette understreker hvor viktig det er at regelverket klart og entydig inkluderer godkjente private skoler i ordningen.

Utvalget foreslår videre at det innføres enklere rutiner for innrapportering og at det gjøres endringer i regnskapsrutinene slik at kompensasjonen regnskapsmessig håndteres som en fradragsordning. KFF ser det som viktig at utarbeiding og implementering av nye rutiner sees i sammenheng med de endringer som UFD arbeider med når det gjelder regnskap og innrapportering generelt fra private skoler.

Vi forutsetter at en generell momsrefusjon utbetales direkte til den private virksomhet som omfattes av ordningen. I kapittel 12, hvor forbedringer av dagens ordning omtales, er utvalget oppmerksom på at "uten klare regler på at kommunen skal utbetale kompensasjonen til de private virksomhetene, vil ordningen i liten grad fungere etter hensikten for private virksomheter." Som vi påpekte ovenfor, er dagens regelverk så uklart at en kommune kan "beslaglegge" den refusjon som er tildelt på grunnlag av en søknad fra en privat skole som er gitt offentlig støtte fra staten og ikke fra kommunen. Dette er meget uheldig.

Når det gjelder finansiering av reformen, er utgangspunktet at de økonomiske rammer for staten ikke skal endres. Utvalget "erkjenner at finansieringen i forhold til private virksomheter som ikke eller i liten grad mottar offentlig støtte, skaper problemer i forhold til dette utgangspunktet" (kap. 14.4). Et tilsvarende problem, som utvalget ikke berører, gjelder det faktum at godkjente private skoler mottar sin offentlige støtte direkte fra staten og ikke via fylkeskommunens eller kommunens budsjetter.

Hvis finansieringen av refusjonen skal skje som i dag ved at pengene tas fra rammeoverføringen fra staten til (fylkes-)kommunene, betyr det at i realiteten at (fylkes)kommunene får et trekk i overføringen fra staten for hver innvilget søknad om refusjon av merverdiavgift fra en privat skole. Dette er et forhold som bør belyses og vurderes.

Vi opplever en slik ordning som rimelig og rettferdig. For hver privat grunnskole eller videregående skole som opprettes og drives, sparer kommunen eller fylkeskommunen både driftsutgifter og investeringsutgifter. Det betyr at behovet for statlig støtte reduseres, og det er rimelig at det overføres statlige midler fra (fylkes-)kommunesektoren til privatskolesektoren.

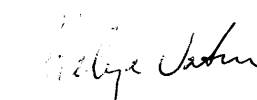
Konklusjon

Kommunemomsutvalget anbefaler en ordning for refusjon av merverdiavgift som sikrer at det ikke skjer en konkurransevridning i disfavør av private virksomheter som produserer ikke-avgiftspliktige tjenester. Det er en anbefaling som støttes av Kristne Friskolers Forbund. Vi anser det som svært viktig at slik konkurransevridning hindres.

Vi ber imidlertid om at det i det videre arbeid med revisjon av ordningen for refusjon av merverdiavgift gjøres klart at godkjente private skoler er omfattet av ordningen. Verken dagens ordning eller det forslag som utvalget gir sin anbefaling, gir klar nok melding om at godkjente private skoler er omfattet av ordningen med rett til refusjon av merverdiavgift.

For Kristne Friskolers Forbund

Torgdir Flateby
gen.sekr.

Helge Vatne
konsulent